

"Mrs. Robinson, if you don't mind my saying so, this conversation is getting a little strange"

The Graduate

kleurshampoo

---

over intergenerationele solidariteit en vergrijzing

Onze samenleving krijgt steeds meer grijze haren. Dat is een uitdaging. Voor beleidsmakers, voor ouderen en zeker voor de jongere generaties. Jongeren vormen een groot deel van de sleutel van het vergrijzingsvraagstuk maar debatteren hier over niet mee. Nog niet.

Als Vlaamse Jeugdraad willen we duidelijk maken dat jongeren kunnen en moeten deelnemen aan dit debat. En dat de vergrijzing een **gedeelde verantwoordelijkheid** is van beleid, middenveld en individuele burgers.

De Vlaamse Jeugdraad wil alvast drie jaar lang werk maken van deze uitdaging. Mét respect voor de generaties die ons voorafgingen om welvaart – van pamper tot wandelrek - van de generaties die na ons komen te vrijwaren. Er hangt veel af van de uitkomst van dit debat voor ons. Kansen, uitdagingen en gevaren. We willen duurzame oplossingen. Voor iedereen die zich in de herfst van zijn leven nog jong wil voelen.

A whiter shade of grey

Het leven wordt tegenwoordig bekeken door een grijze bril. Of het nu gaat over arbeid, sociale zekerheid, zorg of mobiliteit, onze verouderende samenleving speelt altijd een rol. We worden met zijn allen steeds ouder. We leven langer door verhoogde welvaart en de vooruitgang van de geneeskunde. Tegelijkertijd worden er steeds minder kinderen geboren. Als straks ook de babyboomers met zijn allen op pensioen gaan, wordt de vergrijzing ook echt zichtbaar. Hoog tijd om met z'n allen na te denken en antwoorden te verzinnen op de vragen die rond dit thema opduiken. Er staat zoveel op het spel dat we niet anders kunnen dan **ons steentje bijdragen**.

Met z'n allen betekent dus, niet alleen de volwassenen. We willen ons al jongeren met het debat bemoeien. Niet alleen praten maar ook dingen doen.

De belangen van kinderen en jongeren zijn eigenlijk dezelfde als die van de rest van de bevolking. En de belangen lopen nog meer gelijk met die van de ouderen. Denk maar aan mobiliteit waar het voor beide groepen gerust wat trager kan, er voldoende openbaar vervoer mag zijn. En dat is nog maar een voorbeeld.

Het kind van de rekening?

De vergrijzingskwestie is zo'n issue omdat het over centen gaat. Over publieke middelen. Die ergens vandaan moeten komen en ergens naartoe gaan.

België is een welvaartstaat en dat is goed voor de bewoners van dit land. Dat is niet onze verdienste maar die van de vorige generaties en we zijn hen daar dankbaar voor.

Maar elke medaille heeft zo zijn keerzijde. België heeft ook een torenhoge **schuldenlast** die moet weggewerkt worden. Dat is niet onze schuld. Maar wel een realiteit waar we mee verder moeten.

Er is het **zilverfonds** dat, terecht, gevuld moet geraken. Jongeren die vandaag beginnen te werken, betalen de pensioenen van zij die op dit ogenblik van hun welverdiende rust mogen genieten. De steeds kleiner wordende groep van mensen moet instaan voor de financiering van de pensioenen van een steeds grotere groep van mensen die niet werken. Jongeren weten niet of zij, wanneer zij binnen 40 jaar (misschien zelfs later?) stoppen met werken, nog zullen kunnen rekenen op een mooi pensioen, of daar beter nu al geld voor beginnen opzij leggen.

Dan is er nog alles wat met **zorg** te maken heeft. Ouder worden brengt kleine en grote kwaaltjes met zich mee en meer oude mensen wegen dus op de ziekteverzekering. Het aantal bejaardenhelpsters, verpleegkundigen en ander medisch personeel zal moeten toenemen. Voor de werkgelegenheid in die sector is dat allicht een goede zaak maar daar zit natuurlijk een prijskaartje aan vast.

Voorstellen voor investeringen die jongeren belangrijk vinden moeten het soms afleggen tegen het afbouwen van de staatsschuld of het spekken van het Zilverfonds. We willen er blijven op hameren dat investeren in kinderen en jongeren de beste garantie is voor een duurzame sociale zekerheid.

Bij de schepenen in de steden en gemeenten krijgen we dan bijvoorbeeld te horen dat de stad beslist heeft dat de school die al tien jaar leeg staat, en die we zelf willen opknappen tot een jeugdcentrum, verkocht wordt voor het pensioenfonds van de stad. Bij de minister is het antwoord dat de zorgsector de grootste prioriteit is. En dat terwijl zowel in het bestuursakkoord van die stad, als in het regeerakkoord ruimte voor jongeren als een prioriteit bestempeld wordt. Is dat niet jammer?

We willen niemand met de vinger wijzen, dat brengt geen zoden aan de dijk maar we willen waakzaam zijn voor wat er zit aan te komen.

We stellen de solidariteit met onze ouders en grootouders niet in vraag. Maar de kans bestaat dat, als er geen compensaties komen voor de huidige en toekomstige jonge generaties, er wel eens iets zou kunnen ontploffen. We willen met ontmoeting en vruchtbare samenwerking een tikkende tijdbom ontmantelen.

Oplossingen bestaan, daar geloven we in bij de Vlaamse Jeugdraad. We gaan voor **echte intergenerationale solidariteit, en die werkt per definitie **in twee richtingen**.**

Met de Vlaamse Jeugdraad stonden we op Pukkelpop. Op zo'n markt kan je niet het grote debat voeren, dus ging het er al wat sloganesker aan toe dan gewoonlijk. "Wat vinden jullie dat er moet veranderen in Vlaanderen?", was de vraag.

Antwoord: dat Pukkelpop gratis wordt en dat men (meer) inkom vraagt voor Rimpelrock. En zeg nu zelf, is er iemand van de oudere generatie in staat om aan een jongere uit te leggen waarom hij, die nog geen inkomen heeft, wel veel moet betalen voor een festival, terwijl twee weken ervoor een man of vrouw op leeftijd, daar niet voor moet betalen...

In onze samenleving leven we met velen naast elkaar. 'Naast elkaar' lijkt tegenwoordig vaak ook 'gescheiden van elkaar' te betekenen. We kennen elkaar niet meer, en daardoor is het niet altijd eenvoudig om begrip te hebben voor wie en wat anders is. Fuivende jongeren parkeren we op een industrieterrein aan de rand van de stad, ouderen in een bejaardentehuis, verdoken in het groen. Allebei aan het oog onttrokken. Het lijkt karikaturaal, maar valt niet te ontkennen...

Zelfs in onze families leven de generaties soms erg gescheiden: pas op de wereld gezet ga je naar de onthaalmoeder of de kribbe, daarna zo'n 20 jaar naar school, zo'n 40 jaar werken, als het even meezit enkele decennia genieten van de gratis trein na de ochtendspits en dan nog wat uitbollen in een rusthuis.

De **onderlinge zorg** voor elkaar neemt duidelijk af. De redenen daarvoor moeten we vooral zoeken in de huidige tijdsgeest waarin tweeverdieners, tijdgebrek, toegenomen individualisme, werkdruk, stress,... een grote rol spelen. De context is anders dan vroeger, de tijd om elkaar te ontmoeten is schaarser geworden. Nee, vroeger was niet alles beter, maar een nieuwe context vraagt om een nieuwe aanpak.

Wij geloven dat er kansen gecreëerd moeten worden om generaties onderling meer contact te laten hebben met elkaar. Als jong en oud elkaar leren kennen en beter begrijpen, dat zou al een hele stap vooruit zijn. Respect en begrip voor elkaar is de basis om solidariteit tussen de generaties te doen ontstaan en uit te bouwen. En wederzijdse zorg is een interessante manier om met het zorgtekort om te gaan.

Oude bokken en groene blaadjes: één strijd

Jong en oud, dat is niet enkel tegengesteld. Meer zelfs: jongeren en ouderen kampen vaak met dezelfde of toch erg **gelijkaardige problemen**.

Neem nu de **beeldvorming**, soms zelfs de stigmatisering, die bovendien bij allebei erg tweeslachtig is. Ouderen worden afgeschilderd als uitgeblust, Ze horen er niet meer ten volle bij. Oudere politici zijn niet meer hip genoeg, tv-persoonlijkheden met wat rimpels worden van het scherm geband en mensen vanaf middelbare leeftijd zijn in de reclame quasi onzichtbaar. En dit terwijl heel veel ouderen, net vanaf ze op pensioen zijn, veel tijd hebben en die meer dan zinvol investeren door engagementen op te nemen in het middenveld of elders. Hoeveel organisaties hebben geen kwieke zestiger als voorzitter die het clichébeeld van uitgerangeerde gepensioneerde naar de prullenmand verwijst?

Langs de andere kant worden ze, als het uitkomt, bewierookt voor hun levenservaring. Grijsheid als synoniem voor wijsheid. Wijsheid komt inderdaad met de jaren maar niet bij iedereen.

Bij jongeren regeren ook vaak de clichés. "De jeugd van tegenwoordig heeft geen normbesef meer, is lui, neemt geen engagementen op, ..." . Het beeld van jongeren als synoniem voor overlast is hardnekkig en strookt natuurlijk niet met de werkelijkheid.

En toch blijft jong zijn wel een ideaal voor velen. Er is een hele industrie ontstaan die oudere mensen helpt om er met, fitnesssen, smeersels, botox en het betere knip-en plakwerk jong te blijven uitzien.

En de volgende generaties...

Intergenerationele solidariteit is een futuristische verhaal. Het gaat niet alleen over de generaties die nu leven maar ook over de rolstoelen van de mensen die nu nog in de pampers zitten.

We moeten nu handelen om de sociale zekerheid van wie na ons komt te vrijwaren. Er zit maar een ding op: **duurzame oplossingen ontwikkelen**. Wij willen met de jonge generatie van vandaag alvast de handen uit de mouwen steken. Wedden dat de beleidsmakers ons volgen?

TO DO's, als de Vlaamse Jeugdraad het voor het zeggen had...

Als de Vlaamse Jeugdraad het voor het zeggen had, dan stond intergenerationele solidariteit bovenaan ieders agenda. Zowel beleidsmakers, gemeentebesturen, als iedere individu (de hele samenleving, en dit zowel op lokaal als familiaal niveau) kan zijn duit in het zakje doen. We hebben veel inspiratie en hebben alvast mogelijke acties op een rijtje gezet.

Met de Vlaamse Jeugdraad nemen we de komende drie jaar initiatief om zulke lokale projecten te stimuleren. Hiervoor willen we aankloppen en aansluiting zoeken bij de Koning Boudewijn- of een andere stichting, om hier – bijvoorbeeld - samen campagne rond te voeren, en financiële steun te geven aan de verschillende lokale projectaanvragen.

BESLUIT

Iedereen – jong en oud – moet zijn ding moet kunnen doen. Dat is en blijft belangrijk. Maar iedereen moet ook elkaar kunnen ontmoeten. Zo groeit het begrip voor elkaars situatie en kan iedereen samen zorgen voor een fijne maatschappij... Iedereen heeft daarin verantwoordelijkheid, ook beleidsmakers die keuzes zullen moeten durven maken.

De Vlaamse Jeugdraad kiest daarom resoluut voor intergenerationele solidariteit als prioriteit voor de komende drie jaren. En dat in naam van alle kinderen en jongeren van Vlaanderen. Wij willen de kleurshampoo zijn in het debat rond vergrijzing.